

Eva Tomášková

eva.tomaskova@law.muni.cz

Bankrotní modely

Ekonomické souvislosti právní
úpravy obchodních společností

Faktory ovlivňující strategické finanční rozhodování

- Externí prostředí
  - Exogenní faktory
    - Konjunktura
    - Inflace
  - Endogenní faktory
    - Rozpočtová politika státu zejména pak daňová
    - Monetární politika ČNB, zejména výše diskontních sazeb a povinných minimálních rezerv
    - Rozvoj investiční infrastruktury, zejména podmínky, které musí finanční subjekty splnit, aby mohly působit na finančním trhu
- Interní prostředí
  - Exogenní faktory
    - Struktura odvětví
    - Fáze životního cyklu odvětví
  - Endogenní faktory
    - Zákazníci a konkurence
    - Náklady a výnosy konkrétního podniku
    - Cíle organizace
    - Fáze života podniku

Fáze životního cyklu firmy

- Založení
  - vysoké výdaje
  - Získávání zdrojů, intenzivní výroba, řízení dle objemu
  - Cíl: přírůstek tržeb
- Růst
  - Vrací se část peněz
  - Dosahovat zisku a ten investovat řízení dle likvidity
  - Přísun z vlastních zdrojů, ty užívat i na splacení, aby nedocházelo k vysokému zadlužování
  - Investice spojovány s přísnou rozpočtovou prioritou na základě ČSH
  - Kladný přístup pracovníků k čistému pracovnímu kapitálu
- Stagnace
  - Efektivnost uvnitř firmy
  - Sledování nákladů, výrobních zdrojů
  - Stablní dividendová politika
  - Financování nových prostředků, nákup majetku

Život podniku

- Růst podniku – trvale udržitelný růst
- Stabilizace podniku – podnik dosáhl optimální velikosti s ohledem na příležitosti trhu (investice se rovnají odpisům)
- Finanční zdraví
  - Schopnost podniku udržet vlastní existenci
  - Schopnost podniku produkovat co nejlepší hospodářské výsledky
  - Nutnou podmínkou je perspektiva dlouhodobé likvidity (důležitý udržovat stejný poměr dluhů podniku k trvale vloženému vlastnímu kapitálu)
- Finanční tíseň
- Přejídné stavy mezi finančním zdravím a finanční tísní:
  - Likvidita není ohrožena, podnik vykazuje ztrátu
  - Podnik občas musí překonávat potíže s peněžními toky, vykazuje zisk

Typy investičních strategií

- Strategie maximalizace ročních výnosů
- Strategie růstu ceny investice
- Strategie růstu ceny investice spojená s maximálními ročními výnosy (ideál, v praxi je však obtížná její realizace)
- Agresivní investiční strategie (vysoký stupeň rizika)
- Konzervativní investiční strategie (nízký stupeň rizika)
- Strategie maximální likvidity (používá se, když je nestabilní ekonomické prostředí – vysoká inflace)

Maximalizace tržní hodnoty

- Dividendový příjem (Celkový výnos z akcie):

$$CV = D + (C_n - C_0)$$

- Zisk z prodeje akcie (Výnosová míra akcie - %):

$$V = (D + (C_n - C_0)) / C_0 \times 100$$

CV – celkový výnos z akcie

D – dividenda na akcii

C_n – prodejní cena akcie

C_0 – nákupní cena akcie

Pro stanovení základu tržní ceny akcie je důležitá především očekávaná míra výnosu, tj. odhadu pravděpodobnosti výnosových měr u různých variant vývoje. Odhad vychází z analýzy předchozích let, prognózy budoucího vývoje atd.

Očekávané výnosy budou získávány v budoucích letech, proto je nezbytné výnosy aktualizovat na současnou hodnotu.

Vnitřní hodnota akcie

$$VH = \sum_{t=1}^N D_t / (1+i)^t + C_n / (1+i)^t$$

VH – vnitřní hodnota akcie

D_t – očekávané dividendy v jednotlivých letech

C_n – očekávaná prodejní cena akcie v n-tém roce

i – investorem požadovaná výnosová míra

t – jednotlivé roky

n – poslední rok

Členění finančních zdrojů

členění finančních zdrojů	zisk	odpisy	prodej nepevných částí majetku	vklady vlastníků	dotace	douhodobé a střednědobé úvěry závažky	krátkodobé úvěry závažky
podle času	trvale					douhodobé	krátkodobé
podle zdroje	interní			externí			
podle vlastníka	vlastní				cizí		

Financování oběžného majetku

- Umírněné
  - Sladěná životnost aktiv se splatností pasiv
  - Z dlouhodobých zdrojů se financuje stálý majetek a stálá část oběžného majetku
- Agresivní
  - Z krátkodobých cizích zdrojů se financuje oběžný majetek a část fixního majetku
- Konzervativní
  - Z dlouhodobých zdrojů většinových vlastníků kryjí fixní i oběžný majetek

Finanční restrukturalizace podniku ve finanční tísní

- Přejídný nebo trvalejší stav, který může mít podobu:
  - Krize likvidity
  - Krize výnosnosti
- Finanční restrukturalizace může mít podobu:
  - Restrukturalizace kapitálu
  - Obnova likvidity
- Úpadek – projevy:
  - Nízka nebo negativní návratnost (neschopnost rozvoje)
  - Nesolventnost (neschopnost dostát svým závazkům)
  - Bankrot (závazky převyšují čistou tržní hodnotu podniku)

Finanční restrukturalizace podniku bez výrazných potíží

Smyslem restrukturalizace je zlepšit finanční zdraví podniku

- Opatření v oblasti aktiv
  - Stálá aktiva – rovnováha mezi rozsahem stálých aktiv a jejich potřebou
  - Oběžná aktiva – přiměřenost zásob, rozsahu a struktury pohledávek a odhadu potřeby finančních prostředků 1. stupně likvidity
- Opatření v oblasti pasiv
  - Snížit daňové náklady
  - Prodloužit nebo zkrátit doby splatnosti úvěrů a dalších závazků
  - Vylepšit zadluženost a následně finanční riziko a celkovou image podniku

Varovné signály bankrotu

- Uvolněné finanční řízení – nikdo není schopen vysvětlit, nač se vydávají peníze
- Manažeři nemohou doložit nebo vysvětlit významné transakce
- Z důvodu zvýšení tržeb a zlepšení peněžních toků dostávají zákazníci veliké slevy
- Z důvodu získání hotovosti se uzavírají smlouvy na odběr výrobků v menším než standardním množství
- Banky požadují dohody, že jejich úvěry mají přednost před ostatními věřiteli
- Klíčoví zaměstnanci opouštějí podnik
- Nedostatek materiálu zabraňuje splnit objednávky
- Není placena sražená daň z příjmů zaměstnanců
- Dodavatelé požadují placení v hotovosti
- Zvýšení počtu stížností zákazníků

Sanace podniku

- Uplatněním přísné finanční disciplíny
- Radikální snížení nákladů
- Prodej výrobků uspokojujících požadavky a očekávání zákazníka po všech stránkách
- Fáze ozdravného procesu podniku:
  - Analýza výchozí situace podniku
  - Formulace cílů podniku ve všech základních oblastech
  - Ozdravný plán (výroby, personální, obchodní, finanční)
  - Kvantifikace nákladů spojených s ozdravným plánem
  - Realizace ozdravného procesu

Bankrotní modely

- Stejně jako bonitní modely využívají poměrové ukazatele k sestavení jediného čísla, které vypovídá o stavu podniku
- Jsou založeny na výsledcích výzkumu poměrových ukazatelů u vybraného vzorku podniků
- Bankrotní modely by měly sloužit pouze jako doplněk k ostatním nástrojům finanční analýzy
- Od bonitních modelů se liší pouze v drobnostech

Altmanův index (Z-skóre)

- Používá se jako doplněk finanční analýzy zejména u podniků střední velikosti
- Altman vypovídá o přiblížení se bankrotu cca 2 roky předem
- V ČR – specifické prostředí, původní Altman upraven (zejména o prvky platební neschopnosti)
- Altmanův index:
  - 6 hodnot – výkazy, 1 hodnota – kapitálový trh
  - ze zjištěných hodnot se sestavuje 5 koeficientů, Altman tvoří vážený průměr
- Používá se při sledování hospodářských výsledků podniku v čase

Z-koeficient

- $Z = 1,2 x_1 + 1,4 x_2 + 3,7 x_3 + 0,6 x_4 + 1,0 x_5 + 1,0 x_6$

x_1 = čistý pracovní kapitál / aktiva

x_2 = kumulovaný zisk z minulých let / aktiva

x_3 = zisk před zdaněním a úroky / aktiva

x_4 = vlastní kapitál / dluhy

x_5 = výnosy / aktiva

x_6 = závazky po lhůtě splatnosti / výnosy

(pro podniky nekótované na kapitálovém trhu)

- Zeta koeficient:
  - Pásmo prosperity: větší než 2,99
  - Pásmo šedé zóny: 1,81 – 2,99
  - Pásmo bankrotu: menší než 1,81

Index IN

- funguje na podobném principu jako Altman, doporučuje se pro roční hodnocení finančního zdraví
- Posouzení finančního rizika českých podniků (využití vstupů z českých účetních výkazů)
- Index IN zahrnuje zvláštnosti ekonomické situace
- Existuje několik variant, poslední verze z roku 2005
- Hodnocení indexu IN
  - Pásmo prosperity: větší než 1,6
  - Pásmo šedé zóny: 0,9 - 1,6
  - Pásmo bankrotu: menší než 0,9

Index IN – rok 2005

- Index IN:

$$IN05 = 0,13 A/CZ + 0,04 EBIT/U + 3,97 EBIT/A + 0,21 V/A + 0,09 OA/(KZ + KBU)$$

- A – aktiva
- CZ – cizí zdroje
- EBIT – hospodářský výsledek před zdaněním a splacením úroků
- U – nákladové úroky
- V – výnosy
- OA – oběžná aktiva
- KZ – krátkodobé závazky
- KBU – krátkodobé bankovní úvěry

Děkuji za pozornost!